

Bir kamu binasında işlev dönüşümü: Selçuklu Belediyesi hizmet masası ve kafeterya iç mekân uygulaması

Refunctioning of a public building: The service desk and cafeteria interior designs project of Selcuklu Municipality

Arş. Gör. H. Abdullah Erdoğan¹, Doç. Dr. Ebru Erdoğan^{2*}, Arş. Gör. H. Özlem Yurtgün³

¹ Konya Technical University, Faculty of Architecture and Design, Department of Architecture
archmim@hotmail.com

²Selcuk University, Faculty of Architecture and Design, Department of Architecture
interarchebru@hotmail.com

³Selcuk University, Faculty of Architecture and Design, Department of Interior Architecture
yurtgunozlem@gmail.com

*Corresponding Author

Received: 28.04.2020
Accepted: 02.02.2021

Citation:

Erdoğan, H. A., Erdoğan, E., Yurtgün, H. Ö. (2021). Bir kamu binasında işlev dönüşümü: Selçuklu Belediyesi hizmet masası ve kafeterya iç mekân uygulaması. *IDA: International Design and Art Journal*, 3(1), 1-16.

Özet

Çalışma ortamında çalışanların görevlerini ve sundukları hizmetleri verimli ve etkin olarak yerine getirebilmeleri, çalışma mekânında rahat çalışabilmelerine, yeterince motive olmalarına ve iş yoğunluklarına bağlıdır. Çalışma alanlarının tasarımı, çalışanların psikolojik ve fiziksel sağlığı ve iş veriminin artırılması bağlamında çok büyük öneme sahiptir. Ayrıca mekân içerisinde kullanılan ofis araç-gereçleri de çalışanların performansı üzerinde etkin rol oynamaktadır. Çalışma alanındaki donatıların işlevselliği, mekânın kullanılabilirliği, mekân içerisindeki düzen, renk tercihleri, yeterli düzeyde aydınlatma sağlanması, havalandırmanın çalışmaya uygun koşullara getirilmesi, kullanılan araç-gereç ve materyaller, ısı seviyesi özellikle toplu çalışma alanlarında çalışanların iş yerine ve sorumluluklarına uyumunu sağlar, bu sayede çalışanın iş verimliliği üst düzeye çıkartılır. Bu çalışmada, Konya Selçuklu Belediyesi'nin zemin katında düşük yoğunluklu kullanılan bekleme ve kantin alanının, kullanıcıların talepleri ve ihtiyaçları doğrultusunda hazırlanan yeniden işlevlendirme iç mekân projesi ve uygulaması değerlendirilmiştir. Çalışmanın içeriğinde verilen bilgilerin etkin şekilde sunulabilmesi için fiziksel iç mekân atmosferini oluşturan elemanlara -malzeme, ışık, renk, donatı ve dekoratif öğeler- göre değerlendirilmiştir. Çalışanlara kullanım rahatlığı sağlamak amacıyla yeniden tasarlanan giriş holü, hizmet masası (8 adet bireysel ofis alanı, bekleme alanı, çağrı merkezi) alanları ve kafeteryası, çalışanların talepleri ve ihtiyaçları dikkate alınarak fiziksel iç mekân atmosferi kriterleri doğrultusunda değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda uygulanan tasarımın modern, yenilikçi ve dinamik kamu binası konsepti ile mümkün olduğunca net, kullanım kolaylığı sağlayan, kullanıcıların tüm ihtiyaçlarını karşılayacak düzeyde planlanmasına dikkat edilmiş ve yeni bir mekân atmosferi algısı oluşturulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Ofis, Kafeterya, Hizmet Masası, İç Mimari, İşlev Dönüşümü.

Abstract

The ability of employees to fulfill their duties and responsibilities efficiently and effectively in the working environment depends on their ability to work in a comfortable environment, their motivation and work load intensity. The physical order of job settings is of great importance in increasing the psychological and physical health of the employees and the productivity. However, it has important effects on employee performance and productivity through the use of office instruments and office design. The ergonomics of the office furniture used in interior is another factor that plays an active role on the ergonomics is the foundation for staff's performance to work comfortably in the work setting. The comfort of the equipment in the work area, the usability of the space, the order within the space, the color preferences, the provision of adequate lighting and, ventilation for suitable conditions, the tools and materials used and, the level of temperature ensure employees' compliance with the workplace and their responsibilities, particularly in the collective work areas. The realization of these conditions will maximize the employee's job effectiveness. In this study, the refunctioned interior architecture project and application prepared in line with the demands and requirements of the users in of the waiting and canteen areas of Konya Selçuklu Municipality, which are situated on the ground floor and are not densely is used, with low density on the ground floor of Konya Selçuklu Municipality, have been evaluated.

In order to present the information given in the content of this paper effectively, it has been evaluated according to the components-material, light, color, instrument and decorative elements- consist the physical interior atmosphere. The entrance hall, service desk (8 individual office areas, waiting area, call center) areas and cafeteria, which were redesigned for the convenience of use of the employees, have been evaluated in line with the physical interior atmosphere criteria, taking the demands and needs of the employees into account. In accordance with the modern, innovative and dynamic concept, the new designs which have been applied were in this direction is planned as clearly as possible, providing the ease of use and, meeting all the requirements of the users, thus and a new sense of space atmosphere has been created.

Keywords: Office, Cafeteria, Service Desk, Interior Architecture, Refunctioning.

GİRİŞ

Bazı kuruluşlar ofis terimini ifade ederken bölüm, şube, kısım, servis, ofis, kalem, yazıhane, çalışma odası, iş yeri gibi kelimeler kullanmaktadır (Can vd., 1995: 69). Günden güne çalışma alanındaki birimlerin çeşitlenmesi, özelleşmesi, birimlerdeki personel sayısında yaşanan artışlar özellikle karmaşık fonksiyonlu binalardaki ofislerin kolay, çabuk, rasyonel ve düzenli çalışmayı sağlayan; bütün gerekli tesisatı, araç-gereci içeren ideal bir çalışma ortamına dönüşümünü zorunlu kılmış ve bunları modern çağın vazgeçilmez alanlarına çevirmiştir (Topaloğlu, 2002: 36-37). 21. yüzyılı temsil eden bilgi toplumuna geçişle birlikte ofis alanları bilgi merkezleri haline gelmiştir. Günümüzde ofis binaları, sadece statik bina kabuğu olmaktan öte, kendi kendini düzenleyerek çalışma gruplarının büyüdüğü ve geliştiği strüktürel ızgaralar olmuşlardır. Yeni çağın bilgi ve iletişim teknolojileri geleneksel ofis çevresi düzenini değiştirmiştir. Bunun sonucunda birçok insan artık ofislerden çok kendilerine ait çalışma alanlarına ihtiyaç duyar olmuştur. Yeni çalışma düzeninin dinamik bileşenleri kullanıcıya, bu zamana kadar görülmemiş bir hızda yaratıcılığın beslendiği ve yeniliklerin üretildiği değişik çalışma alanları sağlamıştır. Ofis içerisindeki donatı, derin ve açık alanlarda mekânları tanımlamak ve küçük çalışma gruplarının ihtiyaçlarına cevap vermek için kullanılmaya başlanmıştır (Hascher vd., 2002: 33).

Bu çalışma, Konya Selçuklu Belediyesi bünyesinde yetersiz kalan ve parçalı bir yapıda hizmet veren hizmet masalarının ve santral biriminin yeniden planlanması ile özgün bir tasarım yaklaşımı dâhilinde projelendirilmesini kapsamaktadır. Ayrıca kamunun yoğun olarak kullanacağı ve bu birimlere yakın bir lokasyonda bulunan bekleme ve görüşme amaçlı kullanılacak bir kafeterya alanı da programa dâhil edilmiştir. Program dahilinde erişilebilirliğin kolay olduğu ve belediyenin kamu ile direkt bulunduğu binanın günündeki açık otopark alanından girilen ve çok yoğun olarak kullanılmayan atıl fuaye alanı bu amaçla yeniden projelendirilmiştir (Görsel 1). İç mekânda özellikle ofis alanlarında doğal ışığın hem ofislere hem de ortak alanlara rahat ulaşması, hâlihazırda kurulu olan ısıtma, havalandırma ve yağmurlama sistemlerinin mevcut yerlerinin olabildiğince korunması, yoğun kullanıcı ile doğrudan temasın ilk basamağı olan hizmet masalarının nikâh başvuru işlemleri, şikâyet gibi mahremiyet unsurları içeren konuları da kapsamı nedeniyle ofis alanlarının özelleşmesi değerlendirilmiş ve tüm tasarım buna göre şekillenmiştir. Tasarlanan proje üzerinden 3 boyutlu görselleştirmeler hazırlanarak, tasarım yapılan mekânların son durumu işverenin teknik ekibinin de katılımıyla değerlendirilerek, uygulama aşamasına geçilmiştir. Genel anlamda kabul gören taslak projeye, teknik ekibin talepleri doğrultusunda, girişe bir güvenlik noktası ve batısında bir danışma masası eklenmiş, ayrıca kafeterya satış alanının oturma alanlarından ayrılarak tekilleşmesi sağlanmıştır.

Görsel 1. Selçuklu Belediyesi hizmet masası ve kafeterya alanı tefrişli planı

Selçuklu Belediye Binası

Selçuklu Belediyesi bina projesi, sınırlı katılımcı yoluyla gerçekleştirilen bir yarışma sonucunda elde edilmiştir. Selçuklu mimarisi izlerini taşıyan ve post-modern çizgilerin hâkim olduğu binanın, 75.430 m² peyzaj alanı, 16.424 m² aktif mekân kullanımı bulunmaktadır. Post-modern mimarisinin yanı sıra fonksiyonelliği ile Selçuklu Belediye binası, personelin çalışma ortamını iyileştirirken, halkın hizmete erişimini hızlandırmakta ve kolaylaştırmaktadır. Giriş kapısından itibaren Selçuklu mimarisinin geleneksel unsurlarından izler barındıracak şekilde tasarlanmış ve uygulanmıştır. Hizmet binasında genişliği, ferahlığı ve teknolojik donanımı ile diğer kamu binalarından farklılığını ortaya koyan detaylara yer verilmiştir. Binanın çevre düzenlemesi de hizmet binasına artı değer katmaktadır. Hizmet binasının yanında 3953 m² sosyal tesis binası bulunmaktadır. Bu alanda 350 kişilik nikâh salonu, meslek edindirme atölyeleri, sanat atölyeleri, çocuk ve halk kütüphanesi, fatura ödeme noktaları, internet erişim alanları gibi birçok olanak halkın hizmetine sunulmaktadır. Hizmet binasının girişinde bulunan süs havuzu Selçuklu sekiz köşeli yıldız formundan oluşturulmuştur.

Engelsiz hayat prensibiyle hizmet anlayışını şekillendiren Selçuklu Belediyesi bu anlayışını yeni hizmet binasında da sürdürmüştür. Engelli kullanımına uygun olarak tüm ayrıntıları özenle düşünülmüş olan binada engelli vatandaşların ulaşım ve hizmetler konusunda da sorun yaşamaması için düzenlemeler yapılmıştır. Merkezi iklimlendirme, teknolojik bilişim ve iletişim altyapısı, merkezi güvenlik, TRC TV, dijital arşivleme, internette canlı yayın gibi birçok yenilikle donatılan yapıda birçok teknolojik yenilik hayat bulmaktadır.

Proje olarak sunulan hizmetin her kullanıcı tarafından memnuniyetini yüksek ölçüde karşılayabilmek amacıyla, katılımcı planlama anlayışıyla birimlerde çalışan personellerle birebir görüşmeler gerçekleştirilerek ihtiyaç programı oluşturulmuştur. Personelin çalışma alanı ve kafeterya alanına ait mevcut mimari projeleri yerinde gözlemler yapılarak incelenmiş, mekânın daha işlevsel ve optimum düzeyde kullanılabilmesi temel

alınarak iç mimari projesi hazırlanmıştır. “İç mekân atmosferini oluşturan fiziksel öğeler; duvar/zemin/tavan yüzeylerinden oluşan mekânın kendisi, malzeme, ışık, renk, donatı, tekstil/doku ve dekoratif unsurlardır” (Cordan, 2017). Bu çalışmada da yeniden işlevlendirilen hizmet masaları ve kafeterya alanı fiziksel iç mekân atmosferini oluşturan elemanlara (malzeme, ışık, renk, donatı ve dekoratif öğeler) göre değerlendirilmiştir. Duvar/zemin/tavan yüzeylerinden oluşan mekânın kendisi ve doku öğesinden diğer elemanların bünyesinde bahsedilmiştir. Çünkü bu unsurların bazen bir kısmının bazen de hepsinin bir araya getirilmesi seçkin, unutulmaz, estetik, keyif verici ve tatminkâr atmosferik mekânların oluşmasını sağlarlar (Cordan, 2017).

Yeniden İşlevlendirilen Alanlar

Giriş ve Sirkülasyon Holü

Selçuklu Belediyesi binasının güneyinde otopark alanından sonra birkaç basamakla ulaşılabilen rüzgârlık binanın aynı zamanda karşılama alanıdır. Rüzgârlık alanı (14,95 m²) doğusundaki baş şoför odası ve batısındaki zabıta odasına birer kapı ile bağlanmaktadır. Rüzgârlıktan geçilerek kuzeydeki bina ana girişi ile güneydeki otopark girişi arasında sirkülasyonu sağlayan koridor korunarak, sirkülasyon holüne dönüştürülmüş, bu holün batısında ve doğusunda kalan atıl bekleme alanları, hizmet masaları ve kafeterya fonksiyonuna dönüştürülmek üzere kullanılmıştır.

Malzeme: Sirkülasyon holü fotoselli 70x70x8 mm lamine camlı kayar kapı sistemi kullanılarak rüzgârlık ve kuzeydeki ana giriş holünden ayrılarak özelleştirilmiştir (Görsel 2). Fotoselli cam kapılar işlevselliğinin yanı sıra şeffaf, geçirgen ve profil yüzeylerinin az olmasından dolayı estetik bir görünüm sunmaktadır. İnce kanallı alüminyum profil kapı kanatları hafiftir. Engelsiz kapı açılış özelliği sayesinde mekânlar arası geçişlerde kullanım kolaylığı sağlamaktadır. Ayrıca sirkülasyon holü cam bölme duvarlar ile kafeterya ve hizmet masası alanından ayrılmıştır. Cam bölmeler günümüzde iç mekân düzenlemesinin çağdaş bir parçasıdır. Cam bölücü duvarlar mekân içerisindeki görsel sürekliliği korur, fonksiyonel alanlar oluşturur, saydamlık ve ışık geçirgenliği sunar. Ek olarak çalışma alanlarına ayrı bir dekor sağlar (Çimen, 2008: 102). Cam bölme duvarlarda, 10 mm lamine cam kullanılmıştır. Lamine camlar imalat teknolojileri sayesinde düz camlara göre ses yutuculuğu sağlamaktadır. Bu bakımdan sirkülasyon holünde kullanımında diğer faydalarının yanı sıra akustik fayda da sağlamaktadır.

Koridor zemin döşemesi, darbeye dayanıklı, leke ve kir tutmayan özelliklere sahip saf beyaz granit seramik karoların aralarına siyah granit karoların kaydırmalı yerleştirilmesi ile kaplanmıştır. Granit seramik sahip olduğu performans özelliklerinin yanı sıra çeşitli renk, motif ve doku olanakları sayesinde tasarımcıya birden fazla seçenek sunabilmesi açısından da tercih edilmektedir. Koridorda uygulanan karolar, 60x60 ebatlarda, rektifiyeli olup zemin üzeri yapıştırma yöntemi ile montajı yapılmıştır (Görsel 5).

Görsel 2. Fotoselli cam kapı

Görsel 3. Kapı detektörü

Giriş boyunca devam eden engelli yürüme yolu, nokta-çubuk tabansız hissedilebilir yüzeylidir. Hissedilebilir zemin, görme engelli bireyler için tasarlanmış hem iç ve hem de dış mekânlara uygulanabilen yönlendirme amaçlı zemin kaplama malzemesidir. Engelli yürüme yolu, görme engelli kişilerin gidecekleri yere zorluk yaşamadan güvenli bir doğrultu üzerinden yönlendirilmelerini sağlamaktadır. İç ve dış mekânlara uygulanan bu zemin sistemi görme engelli bireyler için kılavuz görevi üstlenmektedir. Uygulanan bu hissedilebilir yüzeyler sayesinde bireyler resmî kurumlar başta olmak üzere toplu kullanıma açık alanlarda; danışma

bankosuna, yardım noktalarına, kapı, pencere, merdiven, basamak gibi iç mekânda tehlike oluşturabilecek yatay ve düşey sirkülasyon alanlarına sorunsuz şekilde ulaşabilmektedir (Görsel 4).

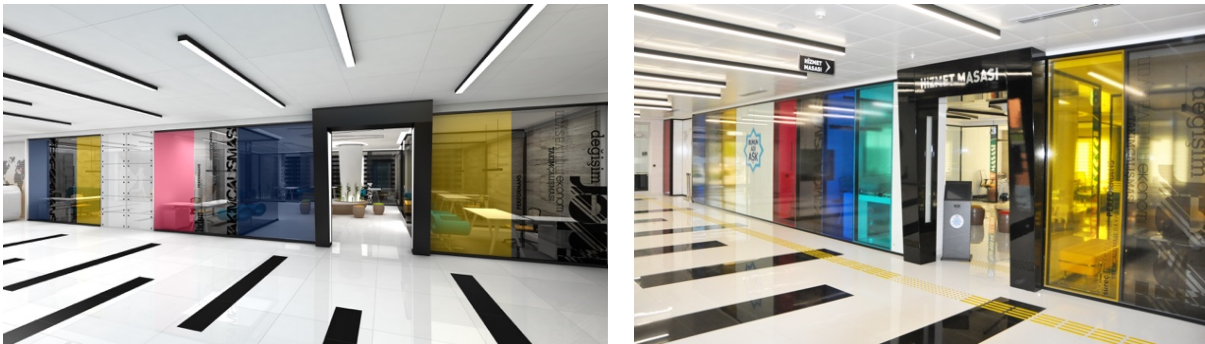
Görsel 4. Görme engelli bireyler için hissedilebilir yüzey

Işık: Sirkülasyon holününün tavanında ise zeminle paralellik oluşturması amacı taşımanın yanı sıra batı ve doğuda bulunan mekânlara nazaran daha az doğal ışığa maruz kalan holün aydınlık seviyesine katkı sağlamak için 60x60 düz beyaz sıfır derzli alüminyum asma tavan (clip-in sistemli) uygulaması yapılmıştır. Uzun sirkülasyon holünde durağanlığı dinamik hale çevirmek için tavadaki doğrusal aydınlatma elemanları zemindeki siyah granit seramikleri takip edecek biçimde kaydırmalı olarak tasarlanmıştır.

Yukarıda da belirtildiği gibi sirkülasyon holü, orta aksta yer alması nedeniyle doğal ışıktan daha az faydalanmaktadır. Holün güney ve kuzeyindeki cam kayar kapılardan gelen ışık ile cam bölme duvarlardan süzülen doğal ışığın aydınlatma seviyesi mekân için yeterli olmayacağı için tavadan yapay aydınlatma ile sirkülasyon holünün aydınlık seviyesi artırılmıştır. Tavan yüksekliğini azaltmamak için sivaüstü, difüzörlü, LED aydınlatma barları tercih edilmiştir. Toplamda 9 adet 110 cm uzunluğundaki LED bar kaydırmalı olacak şekilde tavana monte edilmiştir. Tavan kaplamasının ve zemin kaplamasının beyaz renkli olması da aydınlık seviyesinin artırılmasını sağlamıştır.

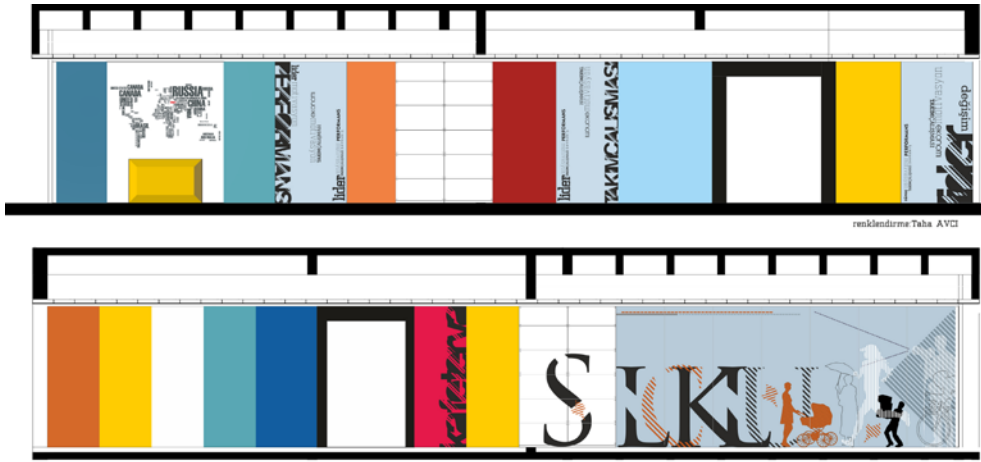
Donatı ve dekoratif öğeler: Güvenlik açığının ve ihtiyacının her geçen gün arttığı günümüzde, var olan güvenlik önlemlerinin en üst seviyelere kadar taşınması gerekmektedir (Yetiz, 2009: 99). Bu bağlamda girişe, belediye teknik ekibinin talebi doğrultusunda güvenlik amaçlı kapı detektörü yerleştirilmiştir (Görsel 3). Güvenlik dedektörün batısına ve dedektör geçişinden sonraki alana ise danışma bankosu konulmuştur.

Hizmet masaları, kafeterya ve sirkülasyon holünü birbirinden ayıran cam yüzeylerin üzerine grafik çalışmalar ile renkli film uygulamaları yapılmış ve bu doğrultuda özel alanlar oluşturulmuştur (Görsel 5). Mekân kimliği ifadelendirilirken sıcak, soğuk, ferah gibi sıfatlarla tanımlanırken, renklerin mekân içerisinde kullanımı önem kazanmaktadır. Tavan-duvar-döşeme yüzeyleri arasında tür, değer, doymuşluk açısından fark olmaması yani Monokrom (tek renkli) renk uygulanması durumunda, negatif algı oluşacak ve mekân monoton, sıradan, tekdüze gibi sıfatlar ile kimliklendirilecektir (Manav, 2011: 98). Yani tavan, döşeme ve duvarlar aynı renk türü ve tonu ile boyanırsa mekânda biçim ve derinlik algısı zayıflayacaktır (Alici ve Paktaş, 2020: 187).

Görsel 5. Koridor alanı zemin döşeme uygulama öncesi 3B görselleştirme ve uygulama sonrası görünüm

Renk türlerinin psikolojik etkileri üzerine birçok literatür çalışması bulunmaktadır (Martel, 1995: 85). Renklerin koyu ve açık değerleri sıcak ve soğuk renklerde farklı etkiler gösterir (Frieling, 1990: 216). Örneğin, yeşil güven, saflık hissi ve dinamizm ile nitelendirilmiş, konut iç mekânlarında tercih edilen renklerden olmuştur (Barli vd., 2006: 449; Köseoğlu ve Çelikkayalar, 2016: 59). Çalışmalar, soğuk renklerden sıcak renklere doğru gittikçe kullanıcıdaki fizyolojik tepkilerin daha etkin olduğunu (Hamid & Newport, 1989: 184; O'Connell vd., 1985: 1157), dinamizmin arttığını (Hogg vd., 1979: 239) göstermiştir. Duvarlarda kullanılan açık değerde sıcak renklerin hareketlendirici etkisi, koyu değerde sıcak renklerin çevreleyici etkisi görülürken; açık değerde soğuk renklerin yönlendirici etkisi, koyu değerde soğuk renklerin soğuk etkisi olduğu görülmüştür (Hauser, 1976: 141). Ayrıca Frieling (1978: 218), karşılıklı iki duvarın birinin sıcak diğerinin soğuk renkte olmasının birinde itme diğerinde çekme etkisi yaratacağını belirtmektedir. Beyaz rengin hâkim olduğu, kamunun zihninde ilk imajı oluşturacak olan mekânda, renklerin dengeli ve uyumlu olmasına dikkat edilerek soğuk ve sıcak renkler bir arada kullanılmak suretiyle dengelenmeye çalışılmış, ferahlık ve güven hislerini artırmaya yönelik dinamik bir ortam oluşturulma amacı güdülmüştür. Grafik çalışmalarla doğudaki koridorun cam yüzeyine, aşağıdan yukarıya doğru “kafeterya” kelimesi ile “Selçuklu” kelimesinin ünsüz harflerinden oluşan, kullanıcıları temsilen farklı halk kesimlerinden bireylerin silüetleri birlikte uygulanmıştır. Batıdaki cam yüzeylere ise danışma bankosunun arkasında dünya haritası ile birlikte, ofis çalışmalarında kullanılan farklı motivasyon kelimelerinin bulunduğu grafik çalışması uygulanmıştır (Görsel 6).

Görsel 6. Sirkülasyon holü cam yüzey grafik çalışmaları

Hizmet Masası Alanı

Tasarım yaklaşımı olarak yenilikçi, ileriye dönük, modern ve dinamikliği simgeliyor olması bakımından Selçuklu Belediye binası zemin katında bulunan ofis alanlarının bulunduğu hizmet masası alanı “beyaz masa” olarak adlandırılmıştır. Bekleme alanı (interaktif beyaz masa ve bekleme holü), bireysel ofis alanları (şef ofisi ve 8 adet bireysel ofis) ve santral biriminden oluşmaktadır. Ofis bölümlerinde çalışma alanını daraltmamak, sunulan hizmetin içeriği gereği yarı-özel alan oluşturmak ve rahat bir sirkülasyonu sağlamak için kapı kullanılmamış, yerine alüminyum profilli kapı çerçeveleri uygulanmıştır (Görsel 7).

Görsel 7. Hizmet masası giriş kapısı

Yaklaşık 60 m²'lik büyüklüğe sahip hizmet masası alanı içerisindeki birimler, gerek doğal aydınlatmadan maksimum düzeyde faydalanılması gerek çağdaş bir görünüm vadedmesi gerekse şeffaflık ilkesi gereği cam bölmeler ile ayrılmıştır.

Bekleme Alanı

Beyaz masa alanının göze çarpan kısmı, bireysel ofis alanlarının orta kısmına konumlandırılan özel tasarım bekleme alanıdır. Mekânın ortasında bulunan kolonun rahatsız edici görünümünü ortadan kaldırmak, kolona yeni bir işlev ve görünüm kazandırmak için kolon yüzeyi profil konstrüksiyon üzeri alçı levha malzeme ile kaplanmış, yeni bir form kazandırılmıştır. İç mimari projesine uygun olarak, orta kısımda kalan kolon alçı levhalar ile konik bir forma dönüştürülerek etrafını saran organik hatlara sahip doğal ahşap malzemeden özel olarak imal edilen oturma birimleri ile işlevsellik kazandırılmıştır. Bu sayede kolon etrafında bekleyen insanların tüm ofisleri rahat bir şekilde görebileceği ve numara sıralarını takip edebileceği bir alan meydana getirilmiştir.

Malzeme: Beyaz masa bekleme alanının giriş kapısı, özel tasarım olup akrilik malzemeden üretilmiştir. Akrilik malzeme kolay uygulanabilmesi, kolay temizlenebilmesi ve estetik görünümü açısından tercih edilmiştir. Siyah parlak rengi ile bir taraftan modern bir görünüm sunarken diğer taraftan girişi ön plana çıkartmaktadır. LED yan yüzeyleri sayesinde girişin algılanmasını kuvvetlendirmektedir.

Sirkülasyon holünde olduğu gibi bu alanda da ofis hacimlerini ayırmak için lamine cam malzeme kullanılarak tasarlanmış ara bölücü yüzey elemanları tercih edilmiştir. Mekân ayırıcı görevi üstlenen bireysel ofis duvarları 10 mm lamine cam kullanılarak tasarlanmıştır (Görsel 8). Bu alanın zemin kaplaması da darbeye dayanıklı, yüzey görünümü parlak ve leke tutmaması gibi performans özelliklerine sahip saf beyaz ara ara siyah granit seramik ile kaplanmıştır.

Görsel 8. Ofis alanları cam bölücüler

Işık: Kolonun tavan birleşim detayında ise dairesel formu havuz tipi lineer LED detaylı gergi aydınlatma uygulanmış, kolon çevresindeki oturma alanı tavadaki bu aydınlatma ile desteklenmiştir. Kaba kütlesi ile dikkat çeken kolon ayrıca bir aydınlatma elemanı gövdesi görevi görerek mekân tasarımının önemli bir ögesi haline getirilmiştir. Bekleme alanı tavanının tamamı 60x60, gizli taşıyıcı (clip-in) sistemli metal asma tavan, alüminyum plakaların üçgen kesitli profil taşıyıcılara monte edilmesiyle oluşturulmuştur. Dolayısıyla oturmalı ve sarkma sistemli uygulamalara göre çok daha yalın ve ince derzli, homojen bir görünüme sahiptir. Beyaz homojen tavan, iç mekânda istenilen aydınlık seviyesine ulaşmada etkin rol oynamaktadır. Panellerin her biri bağımsız şekilde özel sökülüp takılabilir özelliktedir. Bu sayede iklimlendirme, yangın ve elektrik tesisatlarına kolayca ulaşılabilir (Görsel 9). Ek olarak bekleme alanının “L” formdaki tavanında zikzak düzende çubuk LED aydınlatma elemanları kullanılarak loş alan oluşmasının önüne geçilmiştir.

Görsel 9. Hizmet masası bekleme alanı, uygulama öncesi 3D render görünümü ve uygulama sonrası görünümü

Donatı ve dekoratif öğeler: Danışma bölümü için girişin hemen sol tarafına kolon ve ofis-8'in arasındaki boşluğu kapatacak beyaz renkli dikdörtgen formda lake boyalı banko yerleştirilmiştir (Görsel 1). Bu alanda bankonun yanına mikro işlemci kontrollü bir bilgisayar ve dokunmatik ekrandan oluşan kiosk yerleştirilmiştir. Her ortamda rahat kullanılması, zarar görmemesi, kapladığı alanın küçüklüğü ve estetik görünümü nedeniyle özel tasarımı kasalar içinde saklanan ayaklı kiosklar tercih edilmiştir. Kolon çevresindeki sabit oturma elemanın etrafına eliptik kesitli silindirik renkli hareketli pufar yerleştirilmiştir. Bireysel ofis alanlarını ayıran cam yüzeylerin üzerine mekâna özgü özel yazı fontları ile grafik tasarım çalışmaları yapılmış, bu çalışmalar renkli filmlere uygulanmıştır.

Bireysel Ofis Alanları

Bireysel ofis alanları tasarlanmadan önce kullanıcılarla görüşülmüş, onların istek ve talepleri doğrultusunda hareket edilmiştir. Kullanıcılar önceki ofislerinde açık ofis düzeninde oturduklarından, hizmet verdikleri vatandaşların özel konularının başkaları tarafından işitilmesinin rahatsızlık oluşturduğunu ve ortamda yoğun bir ses kirliliğinin meydana geldiğini ayrıca özel görüşmelerini yapacakları bir alan olmamasının kendileri için sık sık görev alanlarını terk etmelerine sebep olduğunu belirtmişlerdir. Tasarımcılar plan yaparken yarı özel bireysel mekânlar oluşturmaya çalışırken, minimum 8 çalışanı da bu alana yerleştirmek zorunda oldukları için, kapı kullanımından kaçınılmıştır. Bir tanesi engelsiz tasarım olarak hemen girişin sağına konumlandırılmak üzere, toplamda 8 adet (7,5 m²'lik) bireysel ofis geçiş sirkülasyon ölçüleri de dikkate alınarak yerleştirilmiştir. Böylece hem sirkülasyon yoğunluğunun sıkışıklığı azaltılmış hem de kendi kişisel mekanları özelleştirilmiştir. Optimum ölçülerde fonksiyonel, kullanışlı ve estetik bir tasarım ana hedef olmuştur. Bireysel ofis alanlarının tümünün tasarımında aynı yaklaşım hâkim olmuştur.

Mekânda kullanılan renkler; tavan, duvar ve döşemede mekân algısında farklılaşmalara neden olur. Bununla birlikte mekânda kullanılan donatıların, malzemelerin, dekoratif objelerin dokularının ve renklerin mekânsal algı üzerinde etkileri vardır. Ofis alanlarında mekânın tamamında olduğu gibi beyaz, sarı (Ral1012) ve mavi (Ral5015) renkler tercih edilmiştir. Yoğun olarak kullanılan beyaz, temizlik, ferahlık, hijyeni çağrıştırdığı ve beyaz masa imajına uygun olduğu için tercih edilmiştir. Ayrıca Kwallek ve arkadaşlarının (1996: 455) yaptıkları çalışmada bireylerin ofis çalışma alanlarında beyaz ve bej rengi diğerlerine göre daha fazla tercih ettikleri belirtilmiştir. Aynı çalışmada denekler beyaz rengin daha az dikkat dağıtıcı olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca beyaz renk, nötr olması ve diğer tüm renklerle uyum sağlayabilmesi nedeniyle de tercih konusu olmuştur. Bir diğer araştırmada ise katılımcıların %5,11'i beyaz, %85,11'i açık, yumuşak renkleri ofislerinde tercih ettiklerini ifade etmişlerdir (Yıldırım ve Renklibay, 2014: 412). Her şeyden önce neşe ve canlılık rengi olan sarının ferahlatıcı bir etkisi vardır (Aydıntan, 2001: 31) ve sarı geçiciliğin rengidir (Nedim, 2019: 145). Mekânsal olarak hizmet masası alanının da halkın kullanımına açık olan ve ofis çalışanlarının uzun süre meşgul edilmemesi gereken bir yer olmasından dolayı sarı renk tercih edilmiştir. Açık bej ve açık mavi duvar renkleri, ofisler için tercih edilmiş, rahat ile ferah izlenimleriyle eşleştirilmiştir (Manav, 2011: 98). Mavi, insanda temizlik, rahatlık gibi hislere, sınırları teskin edici bir etkiye ve dinlendirici ve yaratıcı fikirlerin doğmasına yardımcı olur (Göler, 2009: 134; Aydıntan, 2001: 33; Nedim, 2019: 148). Mavi boyanmış mekânlar, çok koyu olmadığı sürece üretimi artırır (Nedim, 2019: 150) Bu özelliklerinden dolayı mavi, santral biriminde ve bazı bireysel ofis alanındaki oturma birimlerinde kullanılmıştır (Görsel 10).

Görsel 10. Bireysel ofis alanları uygulama öncesi 3D render görünümü

Malzeme: Ofis alanlarının arka duvar yüzeylerinde doğal beton görünümlü boyanabilir hazır kaplama plakaları kullanılmıştır. Plakalar %100 gerçek dokuya ve görünüme sahip olması ile dikkat çekici bir malzemedir. Vida ile yüzeye monte edilen plakalar, 3 mm kalınlığında, 130x285 cm ebatlarında olup istenilen ölçülerde kesilerek kullanılacak alana göre ölçülendirilebilmektedir. Kaplama plakalar, gerek iç gerekse dış mekânlarda kullanılabilir olması ve kolay monte edilebilmesi açısından tercih edilmiştir (Görsel 11).

Görsel 11. Ofis alanları duvar yüzeyleri ve zemin kaplama

Bireysel ofis alanlarının zemininde paslı metal görünümlü laminant parke kullanılmıştır. Metalik dokulu parkeler 8 mm kalınlığında mat ve pürüzsüz yüzeyi ve derzsiz görünümü ile günümüz tasarım anlayışına uygun modern mekânlar ortaya koymak için yenilikçi bir alternatif olmuştur (Görsel 11). Ofis alanlarının tavanında krem renkte sıva üstü tavan boyası uygulanmıştır. Ofis alanlarının tavan yüzeyinde, iç mekân konforunu üst seviyede sağlayabilmek amacıyla ve tavan tasarımında tercih edilen sadelik ve çizgiselliğe uygun olarak doğrusal kanallı, gömme iklimlendirme ve havalandırma menfezleri ve ekipmanları kullanılmıştır. Bunun yanında bütün bireysel ofis alanlarına, aktif güvenlik amacıyla tavan tipi (spring) uygulamalı sulu söndürme aparatları yerleştirilmiştir. Bu sistem suyu soğutma, boğma, perdeleme gibi etkileri optimum şekilde yapabilmesi yönünden tercih edilmiştir.

Işık: İç mekân konforuna etki eden bir diğer husus ise aydınlatma elemanlarının seçimi, tasarımı ve yerleştirilmesidir. Işığın nereyi aydınlatacağına, hangi tip bir aydınlatma elemanı kullanılacağına, iç mekânda var olan mevcut ışık miktarına göre karar verilir. Yıldırım ve Renklıbay (2014: 417) yapmış oldukları araştırma sonucunda, iş yerlerinde aydınlatma araçlarında yapılacak basit değişikliklerle, örneğin ışığın rengini gün ışığına çevirmek, aydınlatma seviyesini loş veya çok aydınlık olmaktan çıkartmak, fiziksel ofis ortamını iyileştirmek ve iş verimliliğini artırmak gibi mekânsal kararlar için öneriler sunmaktadır. Buna göre aydınlatma elemanı tercih edilirken mekânda gün ışığının miktarı yapısal nedenlerden dolayı az ise bu değerler hesap edilerek, tercihler bu doğrultuda yapılmalıdır (Kamu Binaları Standart Rehberi, 2019). Özellikle hol ve koridor gibi penceresi olmayan alanlarda aydınlatma seçeneğinin ve ışık miktarının iyi ayarlanması gerekir. Bu bilgiler doğrultusunda ofis alanlarında aydınlatma elemanı olarak, alüminyum gövdeli, doğrusal LED armatürler kullanılmıştır. LED aydınlatma elemanları optik özellikleri, tasarım alternatifli gövde profilleri ile çalışma alanlarında tercih edilmektedir. Endirekt ışık etkisi sayesinde mekân içerisindeki objelerin sorunsuz algılanmasını sağlarken gözde oluşabilecek kamaşmayı en aza indirir. Modern ve korunaklı görünümü,

kullanımının kolay olması, düşük enerji ile çalışması, ışık verimliliğinin fazla olması, uzun ömürlü ve doğa dostu olması açısından tercih edilme sebebi olmuştur. Bekleme alanlarında tavana monte, ofis alanlarında ise sarkıt model tercih edilmiştir (Görsel 12).

Görsel 12. Ofis alanları aydınlatma elemanı ve havalandırma ünitesi

Donatı ve dekoratif öğeler: İç mekân hareketli donatı elemanları ofis alanlarının ölçülerine uygun olması için özel olarak üretilmiştir. Hareketli donatılarda, mekâna aydınlık bir görünüm kazandırması için beyaz renkte, alan kazanımı sağlaması için küçük ebatlı (70x110 cm) çalışma masaları ve evrak depolama dolapları yerleştirilmiştir. Bireysel ofis alanları içerisinde masalar birbirlerinden bağımsız, birbirlerinin görüşmelerini engellemeyecek şekilde yerleştirilmiştir. Bireysel bekleme alanları için alüminyum profil ayaklı sarı (Ral1012) renkte puf ve mavi (Ral5015) renklere berjer oturma birimleri tercih edilmiştir (Görsel 13). Bireysel ofislerde, oturma kısmı sarı silinebilir yanmaz kumaştan, sırt bölümleri terletmeyen beyaz file kumaştan çalışma koltukları tercih edilmiştir.

Görsel 13. Ofis donatıları

Santral Alanı

Santral alanı -bilinçli bir tercih olarak- doğrudan erişilebilen bir konumda planlanmamıştır. Bu alana bireysel ofis alanları ve bekleme alanından ses geçirmeyen cam bir kapı ile geçilmektedir. Çağrı merkezi alanı olmasından dolayı ses izolasyonu için burası daha farklı bir şekilde özelleştirilmiştir. Üçü telefon üzerinden dilek ve şikâyetleri sisteme işleyen santral görevlisi, biri evrak memuru olmak üzere dört kişinin çalıştığı, yüksek raflı dolaplar ile özelleştirilen bireysel masaların bulunduğu açık ofis biçiminde tasarlanmıştır.

Malzeme: Beyaz masa alanının içerisinde en geniş alana sahip yer alan 34,60 m²'lik alana sahip interaktif santral biriminin duvar yüzeylerinde özel tasarlanmış 12,5 mm alçı levhalar kullanılmıştır. Alçı levhalar boyanabilir olup suya ve neme dayanıklıdır, yanıcı değildir. Ayrıca darbe, böceklenme, kimyasallara karşı dayanıklılık performansı yüksektir (Görsel 14).

Görsel 14. Çağrı merkezi uygulama öncesi 3D render görünümü ve uygulama sonrası görünümü

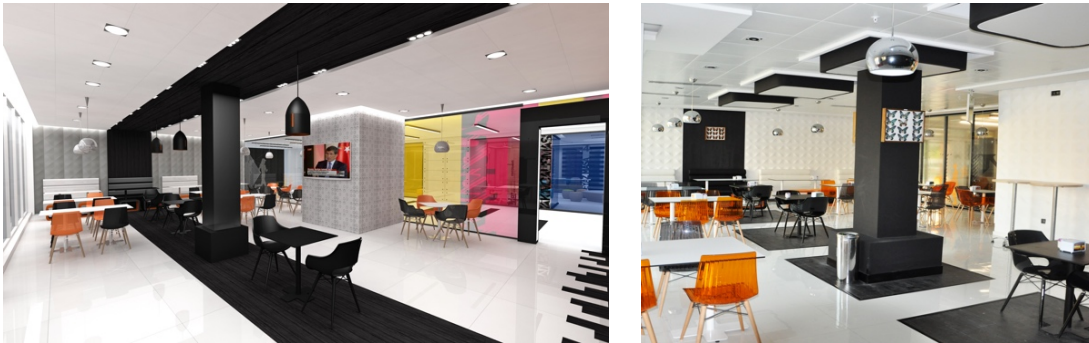
Işık: Aydınlatma elemanı olarak bu alanda da alüminyum gövdeli LED doğrusal sarkıt aydınlatma armatürleri kullanılmıştır. Mekânın zemin (granit seramik), tavan (alüminyum asma tavan) ve duvarlarında (alçı levha) beyaz renk kullanılarak batıdaki cam cepheden gelen doğal ışığın mekânın içerisini rahatlıkla aydınlatmasına imkân verilmiştir. Kış aylarında havaların erken kararması ve mesainin son saatlerinde yapay aydınlatmaya olan ihtiyaç nedeniyle LED sarkıtlar minimum sayıda tutulmuş ve çalışma masalarının üzerine direkt olarak sarkıtılmıştır.

Donatı ve dekoratif öğeler: Çağrı merkezi alanını maksimum düzeyde kullanabilmek adına mekâna uygun minimal ölçülerde (70x110 cm) özel üretim üç adet çalışma masası ve masaların birleşim yerlerine -aralarda ayraç işlevi görmesi bakımından- turkuaz renkli raflı üniteler yerleştirilmiştir. Dolapların masa yüzeyinden daha yüksekte imal edilmesi ile hem personelin özel çalışma alanı korunmuş hem de interaktif bir ofis ortamı oluşturulmuştur. Masaların önlerinde ofis alanlarında tercih edilen alüminyum profil ayaklı berjer oturma birimi yerleştirilmiş çalışma alanları ile bütünlük sağlanmıştır. İlaveten planın doğusunda arkası camlı bölücülere dönük konumda bir evrak memuru masası da aynı ölçülerde konumlandırılmıştır. Bu bölümdeki personelin masası iş tanımı gereği diğerlerinden ayrı bir konumda yerleştirilmiştir. Ses yalıtımını artırmak için doğu cephede kullanılan cam bölme duvarlarda akustik cam bölücüler tercih edilmiş, duvarda simit formunda alçı dekoratif elemanlarla sesin yankılanması engellenmiştir.

Kafeterya Alanı

Giriş ve sirkülasyon holünün doğusunda koridor boyunca devam eden ve koridordan bir cam bölme duvar ile ayrılan kafeterya alanı 155 m² büyüklüğündedir. Bu mekân, öncesinde de bir kantin ve bekleme alanlarından oluşmaktaydı. Bu alanda işlevsel anlamda değişiklik yapılmadan fonksiyonu geliştirilerek tüm belediyeye hizmet verebilecek ve dışarıdan gelecek olan misafirlerin bekleyebileceği bir kafeteryaya dönüştürülmüştür. Bu alan içerisine kuzeyde bir tezgâhla ayrılan 25 m²'lik mutfak ve arkasında bir depo alanı planlanmıştır. Yemek alanında 7 adet dört kişilik masa, 4 adet dört kişilik duvar önü masa, 3 adet iki kişilik masa ve 1 adet altı kişilik masa ile toplam 56 kişilik alan sirkülasyon geçiş ölçüleri dikkate alınarak tasarlanmıştır.

Malzeme: Kafeterya alanının zemini darbe dayanımı yüksek, saf beyaz 60x60 granit karolar ile kaplanmıştır. Zemin yüzeyinde yer yer kare formda füme renklerde laminant parke uygulanmış, bu sayede mekânın zeminine renk ve doku anlamında hareket katılmıştır (Görsel 15).

Görsel 15. Kafeterya alanı uygulama öncesi 3D render görünümü ve uygulama sonrası görünümü

Kafeterya alanı güney duvar yüzeyleri ve şaft duvarlarında suya ve neme dayanıklı, kolay temizlenebilir üç boyutlu akrilik dekoratif duvar panelleri kullanılmıştır (Görsel 16).

Görsel 16. Kafeterya alanı zemin döşeme ve 3D bambu duvar panelleri

Kafeterya ve mutfak alanını birbirinden ayırmak için mikro delikli hafif alüminyum kepenk sistemi kullanılmıştır. Alüminyum kepenk sayesinde kafeteryadan mutfak ve satış alanına geçiş sınırlandırılmış, mutfak ve satış alanı kapalı olduğunda da oturma alanları kullanılabilir hale gelmiştir. Ayrıca kepenk sisteminin siyah renkte oluşu ve tam dönüş yapabilen yüzey çitaları ile de etkin havalandırma sağlanmış, ışığı istenilen açıdan içeriye alma, kolaylıkla temizlenme ve mekâna hoş bir görüntü sağlama olanağı sunulmuştur (Görsel 17).

Görsel 17. Kafeterya alanı kepenk görünümü

Mutfak mekânın ölçülerine uygun, özel olarak tasarlanmış akrilik tezgâh altında buzdolabı bölümü bulunmaktadır. Tezgâh üzerinde satış ürünleri sergilenmekte, aynı zamanda mutfak bağlantısı sayesinde aktif olarak kullanılmaktadır. Kafeterya alanında hâkim olan turuncu (Ral1007) ve siyah (Ral9005) renkler tezgâhta da kullanılmış, böylece mekânda renk uyumu sağlanmıştır (Görsel 18).

Görsel 18. Kafeterya alanı tezgâh görünümü

Işık: Kafeterya alanının tavanında da hizmet masasında kullanılan 60x60 standart clip-in sistem, alüminyum asma tavan plakaları kullanılmıştır. Tavan yüzeyinde uygulanacak olan aydınlatma elemanları kafeterya ve restoran türü alanlarda tasarım yaklaşım konseptine göre; yemek yeme alanlarında 50 ile 200 lüks, giriş

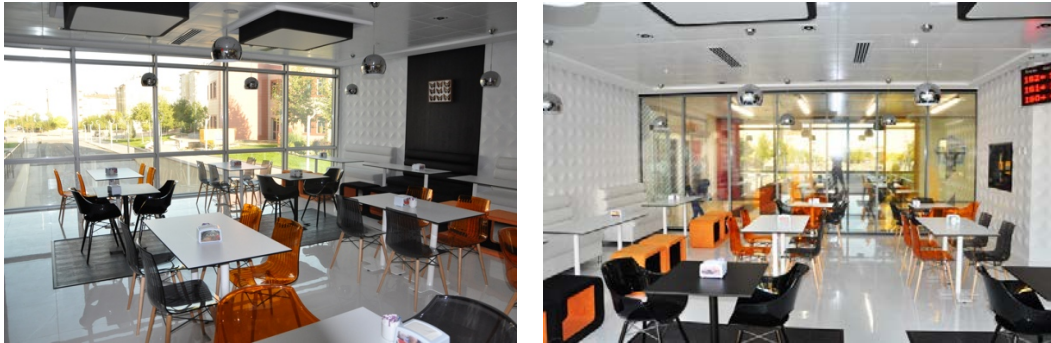

alanlarında 100 lüks, yiyecek depolama alanlarında 150 lüks, mutfak bölümünün genelinde 300 lüks, ocak bölümünde 500 lüks aydınlatma seviyesinde aydınlatma kullanılmıştır. Kafeterya alanı orta derecede doğal aydınlatmaya sahiptir, bu doğrultuda masaların üzerine dekorasyon amaçlı alüminyum başlıklı sarkıt aydınlatma tercih edilmiştir. Ayrıca genel aydınlatma için kare formlu LED destekli gergi aydınlatma elemanları kullanılmıştır. Aydınlatma elemanının çerçevesi siyah tercih edilmiş, bu sayede zemindeki siyah hattın tavandaki sürekliliği ve mekân içerisindeki donatılar ile uyumu sağlanmıştır (Görsel 19).

Görsel 19. Kafeterya alanı aydınlatma ve tavan detayı

Donatı ve dekoratif öğeler: Kafeterya içerisinde donatı olarak ahşap ayaklı polikarbon malzemeden üretilen sandalyeler kullanılmıştır. Mekân içerisindeki siyah hat üzerinde katı siyah masa ve katı siyah polikarbon sandalyeler yerleştirilirken, beyaz zeminler üzerine transparan siyah ve turuncu sandalyelerle beyaz masalar bir araya getirilerek yerleştirilmiştir. Polikarbon ürünler; sağlam ve uzun ömürlü olması, UV koruma sağlaması ve rahat istiflenebilmesi açısından kullanım kolaylığı sağlamaktadır. 80x80 cm - 110x80 cm ebatlarında ahşap yüzeye ve alüminyum ayaklara sahip kafeterya masaları, malzeme özellikleri ile sandalyelerle zıtlık sağlamakta ve mekânın içerisinde sadeliği ile ön plana çıkmaktadır. Tekdüzeliliğin önüne geçmek amacı ile akrilik duvar panellerinin önünde 140x60 cm ebatlarında beyaz yüzeye sahip masa ve bu alan için özel tasarlanmış deri donatılar ile birlikte kutu profil oturma birimleri yerleştirilmiştir (Görsel 20).

Görsel 20. Kafeterya alanı donatıları

SONUÇ

Çalışanların üretkenliklerinde çalışma ortamlarının etkisinin yadsınamaz olduğu, bir kişinin üretkenliğinin çalışma ortamından aldığı desteğe bağlı olduğu, resmî, sıkı düzenlemelerin olduğu, günlük tekrarlanan benzer görevlerin yapıldığı, kalıplaşmış ve alışılmalı çalışmaya mekânlarının üretkenliğin azalmasında etkili olduğu düşünülmektedir (Ceylan vd., 2008: 598). Ayrıca ofis alanlarında iyi tasarlanmış fiziksel çevrenin üretkenliğe olumlu katkı sağladığı bilinmektedir (Doorley ve Witthoft, 2012: 226; Amabile vd., 1996a: 249; Amabile vd., 1996b: 1158). Çalışma ortamında üretkenliği destekleyen fiziksel çevrenin oluşturulmasında, mobilya, sakinleştirici ve ilham verici renkler, mahremiyet, dış ortama veya manzaraya yönelme, yeterli ışık miktarı, doğal ışık, iklimlendirme, ses gibi tasarım kriterlerinin önemi de yine dikkat çekmektedir (Dul vd., 2011: 727). Yapılan tasarım yaklaşımının yanında ofislerdeki ısı, ışık, havalandırma, nem, gürültü, temizlik, yerleşim düzeni gibi kriterler, çalışma esnasında sergilen performansı etkilemeleri bakımından önemlidir (Doğan, 2017: 298). Konu ile ilgili yapılan bir araştırmada, çalışanlar fiziksel yapılarına uyumlu ortamlarda çalıştıklarında

daha az performans ile çok daha verimli olabildiklerini ifade etmişler; iç mekan çevre konforu doğru ayarlanmış, ses kontrolü sağlanmış, mahremiyetin korunmasına olanak tanınmış ortamlara bulunmalarının kendilerini daha huzurlu hissettirdiğini, yeterli düzeyde aydınlatılan ofis ortamlarının çalıştıklarında daha az yorulmuş iş yaptıklarını bu sayede performanslarının arttığını belirtmişlerdir (Koçer vd., 2016: 582).

Türkiye’de gelişen belediyeçilik faaliyetleri, belediyelerde yeni hizmet birimlerinin kurulması, yeni büyükşehir yasası gibi etmenler, var olan mekânların daha etkin ve verimli kullanılmasını zorunlu kılmıştır. Bu bağlamda Konya Selçuklu Belediyesi ana hizmet binasının güneyinde, otopark alanının girişinde bulunan ve düşük yoğunlukta kullanılan bekleme ve kantin mekânları, belediye hizmet binasının verimli kullanılabilmesi ve halka yoğun hizmetin verildiği hizmet masalarının uygun bir konumda yeniden planlanması amacıyla işlev dönüşümü gerekliliği arz etmiş ve tekrar projelendirilmiştir. Bu çalışmada ise yeniden işlevlendirilen bu mekânların katılımcı planlama anlayışıyla çalışan personelin ve teknik ekibin görüşleri alınarak hazırlanan iç mimari proje ve uygulamaları, fiziksel iç mekân atmosfer elemanları bağlamında incelenmiştir.

Bu çalışmada; hizmet masaları ve kafeterya tasarımında beyaz rengin baskın olarak kullanılması, hem “Beyaz Masa” olarak isimlendirilen “hizmet masalarına” doğrudan bir gönderme hem beyaz rengin verdiği sakinlik, huzur vb. hisler hem de doğu ve batı yönlerden alınan doğal ışığın çalışma alanlarında maksimum düzeyde kullanılmasıyla üretkenliğe, enerjinin verimli kullanılmasına katkı sağladığı görülmüştür. Tavan, duvar ve zeminlerde tercih edilen malzemelerdeki beyaz rengin yanı sıra özellikle gün ışığının kesintisiz iç mekâna alınması, tasarlanan tüm alanların aydınlık ve ferah olmasına yardımcı olmuştur. Bireysel ofislerin cam bölmelerle ayrılması görsel teması üst seviyede tutarken, ses geçişlerini engellediği için gerek çalışanların gerekse hizmet alanların -yani halkın- mahremiyet hislerine cevap vermektedir. Bu alanların çevrelediği ve merkezinde bulunan bekleme alanında hizmet sırasını bekleyen kullanıcının gerek numaratorlerden sıra takibini rahat bir şekilde izleyebilmesi, gerekse şeffaf cam bölücülerle ayrılmış ofis alanlarının içerisindeki hizmetin kesintisiz devam ettirildiğini görebilmesi ile hizmet kalitesine ve kullanıcıların psikolojilerine olumlu katkılar sağlaması amaçlanmıştır.

Çalışanların iş tanımlarına uygun olarak santral ve ofislerin ayrıştırılması, personelin beklentilerinin bu bağlamda karşılanması, iş akışının sağlıklı yürütülmesine ve çalışanların psiko-sosyal yönden kendilerini iyi hissetmelerine imkân vermektedir. Alışlagelmiş karanlık santral alanlarının aksine burada tasarlanan santral birimi, batı cephesinin tamamen şeffaf olması ve gün ışığını maksimum seviyede alabilmesi ile oldukça aydınlık bir alan olmuştur. Ayrıca kullanılan donatı elemanlarıyla adeta birer özel ofis alanı gibi kullanılabilen operasyon masaları ve dinlenme için ayrılan oturma elemanlarıyla personelin iş kalitesine olumlu katkılar sağlamaktadır. Merkezî konumdaki birim şefi ofisi ise konumu itibarıyla hem santral alanına hâkimdir hem de hizmet masalarını ve ofislerini görebilmektedir. Ofislerde kullanılan donatı elemanları ve malzemelerde bir ayrıma gidilmeden oldukça demokratik bir iç mekân anlayışı benimsenmiş ve böylece personel arasında bir çatışma konusu olmasının önüne geçilmiştir. Projede seçilen donatı elemanlarının çağcıl, hafif strüktürlü, optimum ölçülerde olması mekânın fonksiyonel olarak etkin kullanılmasına, aynı zamanda kullanıcılar üzerinde olumlu etkiler bırakmasına, sirkülasyonda engel teşkil etmeyecek biçimde konumlandırılmalarına olanak vermiştir.

Gerek halkın gerekse belediye personelinin kullanması amacıyla düzenlenen kafeterya alanı yine benzer bir anlayışla beyaz rengin hâkim bir fon oluşturduğu, içerisindeki donatılarla renklendirilen çağdaş bir görünümde tasarlanmıştır. Kullanılan beyaz renkli granit seramikler, rengi ve yüzey dokusuyla hijyen hissini artırmaktadır. Bir kamu kurumu olan belediyelerin vatandaşa dönük yüzü olması açısından iç mekânların kasvetli ve gri algısının kırılması; aydınlatma elemanları, duvar yüzeyleri, donatı elemanlarının dinamik, renkli olması ve iç mekân renkleriyle sağlanmıştır. Cam yüzeylerin verdiği ferahlık, geçirgenlik ve çağdaş etki üzerine, uygulanan grafiklerle belediyenin aslında kamuya ait olduğunun, hizmet kalitesi ve hizmetin sunumundaki zamanın ruhunu kavradığının bir göstergesi niteliğindedir.

Tasarım alanındaki hizmetin ağırlıklı olarak gündüz saatlerinde sağlanmasına karşın kış aylarında mesainin günün karanlık zamanlarına da denk gelmesi nedeniyle yapay aydınlatma kullanılması gerekmiş, bu noktada LED aydınlatma elemanları tercih edilmiştir. Enerji verimliliği yüksek aydınlatma elemanları, gerekli aydınlık seviyelerini sağlayacak optimum sayıda, tasarımın estetik bir parçası olarak projede kullanılmıştır.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı

1. yazar % 40, 2. yazar % 40, 3. yazar %20 oranında katkı sağlamıştır.

Destek ve Teşekkür Beyanı

Bu proje Selçuk Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi bünyesinde 1. ve 2. yazarlar tarafından yapılmıştır.

Çatışma Beyanı

Çalışmaya dair herhangi bir potansiyel çıkar çatışması bulunmamaktadır.

KAYNAKÇA

- Alici, N., Paktaş, M. G. (2020). İç Mekânda Renk Algısı ve Psikolojiye Etkileri. *Modular Journal*, 3(1), 89-105.
- Amabile, T. M., Conti, R., Coon, H., Lazenby, J., Herron, M. (1996). Assessing the Work Environment for Creativity. *The Academy of Management Journal*, 39(5), 1154–1184.
- Amabile, T. M. (1996). *Creativity in context*. Boulder, Westview Press.
- Aydın, F. (2019). *Paylaşımlı Ofislerde Mekan Organizasyonu Üzerine Bir İnceleme*. [Yüksek Lisans Tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi].
- Aydıntan, E. (2001). *Yüzey Kaplama Malzemelerinin İç Mekan Algısına Anlamsal Boyutta Etkisi Üzerine Deneysel Bir Çalışma*. [Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi].
- Barlı, Ö., Bilgili, B., & Dane, Ş. (2006). Association of consumers' sex and eyedness and lighting and wall color of a store with price attraction and perceived quality of goods and inside visual appeal. *Perceptual and motor skills*, 103(2), 447- 450.
- Can, H., Tuncer, D., Ayhan, D. Y. (1995). *Genel İşletmecilik Bilgileri*. Siyasal Kitapevi.
- Ceylan, C., Dul, J., Aytac, S. (2008). Can the Office Environment Stimulate a Manager's Creativity?, *Human Factors and Ergonomics in Manufacturing*, 18(6), 589–602.
- Cordan, Ö. (2017). İç Mekan Atmosferi. *Yapı Dergisi*, 425, 88-92.
- Çimen, T. (2008). *Teknolojik Gelişmelerin Sonucunda Değişen Üretim İlişkilerinin, Ofis Yapılarına Etkisi ve Ofis Mekanları*. [Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi].
- Doğan, C. (2017). Bürolarda Fiziksel Çevre Koşullarının Çalışma Performansına Etkileri. *International Journal of Academic Value Studies*, 16, 294-306.
- Doorley, S. , Witthoft, S. (2012). *Make Space*. John Wiley & Sons Inc.
- Dul, J. , Ceylan, C. , Jaspers, F. (2011). Knowledge workers' creativity and the role of the physical work environment. *Human Resource Management*, 50(6), 715–734.
- Frieling, H. (1978). *Das Gesetz Der Farbe*. Mustermann.
- Frieling, H. (1990). *Gesetz Der Farbe*. München.
- Göler, S. (2009). *Biçim, Renk, Malzeme, Doku ve Işığın Mekân Algısına Etkisi*. [Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi].
- Hamid, P. N., Newport, A. G. (1989). Effect of colour on physical strength and mood in children. *Perceptual and Motor Skills*, 69, 179–185.
- Hascher, R., Jeska, S., & Klauck, B. (2002). *Office Buildings: A Design Manuel*. Birkhäuser Architecture.
- Heuser, K. (1976). *Innenarchitecture Und Raumgestaltung*. Bauverlag Wiesbaden und Berlin.

Hogg, J., Goodman, S., Porter, T., Mikellides, B., & Preddy, D. E. (1979). Dimensions and determinants of judgements of colour samples and a simulated interior space by architects and non-architects. *British Journal of Psychology*, 70(2), 231-242.

Kamu Binaları Standart Rehberi, <https://webdosya.csb.gov.tr/db/turkce/faaliyetler/kamu-b-nalari-standartlari-rehber--20180912120718.pdf> (22.07.2019).

Koçer S., Yazıcı T., Ekinci D. K. (2016). Büro Ortamlarının Çalışana Etkisi Üzerine Bir Araştırma: Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Örneği. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 4(2), 555-586.

Köseoğlu, E., Çelikkayalar, E. (2016). Yapılı Çevrede Renk Tercihleri. *Mimarlık Bilimleri ve Uygulamaları Dergisi (MBUD)*, 1(2), 57-65.

Kwallek, N., Lewis, C. M., Lin-Hsiao, J. W. D., & Woodson, H. (1996). Effects of nine monochromatic office interior colors on clerical tasks and worker mood. *Color Research & Application*, 21(6), 448-458.

Manav, B. (2011). Hacimde Bir Tasarım Parametresi Olarak Renk. *Sanat ve Tasarım Dergisi*, 1(8), 93-102.

Martel, C. D. (1995). *Ben Enerjiyim*. Arion Yayınevi.

Nedim, A. (2019). *İç Mekanda Renk ve Renklerin İnsan Psikolojisine Etkileri*. [Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi].

O'Connell, B. J., Harper, R. S., & McAndrew, F. T. (1985). Grip Strength as a Function of Exposure to Red or Green Visual Stimulation. *Perceptual and Motor Skills*, 61(3), 1157-1158.

Topaloğlu M., Koç H. (2002). *Büro Yönetimi*. Seçkin Yayınevi.

Yetiz, A. (2009). *Ofis Mobilyaları ve Ofis Mobilyalarının Tasarımını etkileyen Ergonomi Faktörünün İncelenmesi, Adana'da Bir Banka Örneği*. [Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi].

Yıldırım A. B. B., Renklibay, U. (2014). Fiziksel ve Davranışsal Ofis Ortamının Verimlilik Üzerine Etkilerinin İncelenmesi. *UYMS, VIII. Ulusal Yazılım Mühendisliği Sempozyumu, Ankara*, 406-418.

Görsel Kaynakça

Görsel 1-20: Yazar Kişisel Arşivi, 2015.